

Na boj na divje Amonite.

IV.

„Belokranjsko učiteljsko društvo“ je sprejelo na svojem zborovanju dne 10. t. m. te-le resolucije:

I. Podpisano učiteljsko društvo protestuje proti postopanju nasprotne nam stranke v deželnem zboru kranjskem, ki je naperjeno proti izboljšanju učiteljskih plač. Obenem protestuje, da se izboljšanje učiteljskih plač zlorablja v politične namene s tem, da se stavlja izboljšanje istih kot pogoj izvršitve splošne, občne volilne pravice.

II. Podpisano učiteljstvo protestuje kar najodločneje proti učiteljstvu skrajno žaljivemu, njega ugled in veljavo kraticemu javnemu nastopanju dr. Šusteršiča.

III. Podpisano učiteljsko društvo apeluje na vse merodajne faktorje in korporacije, da si v interesu šolstva in učiteljstva ter zato v interesu blaginje dežele kranjske z vsemi silami prizadevajo, da se nemudoma uredi plače kranjskega učiteljstva v zmislu resolucije B zadnjega velikonočnega učiteljskega shoda v Ljubljani.

Belokranjsko učiteljsko društvo v Črnomlju,
dne 10. grudna 1903.

Fr. Šetina, t. č. predsednik. Franjo Lovšin, Mihael Kosec, Iv. Lokar, Ant. Kadunec, A. Praprotnik, A. Podrekar, Iv. Strehovec, Iv. Demšar, Jos. Primožič, Fr. Kopitar, Rih. Megušar, M. Bartel, A. Fabjan, Vardjan, R. Schiller, Dolenc.

Na istem zborovanju je bil sprejet in odposlan tudi ta-le dopis:

Veslavni deželni odbor v Ljubljani. Belokranjsko učiteljsko društvo je sklenilo na svojem zborovanju dne 10. t. m. z ozirom na tako obupno gmotno stanje in na tako drage življenske razmere, da mu ni moči eksistirati, odposlati sledečo peticijo:

Veslavni deželni odbor se blagovoli za učiteljstvo zavzeti in podeliti vsaki učiteljski osebi za l. 1903 vsaj 200 K draginjske doklade.

Belokranjsko učiteljsko društvo v Črnomlju, dne 12. grudna 1903.

Podpisi zborovalcev.

* * *

Enake resolucije je sprejelo tudi „Ljubljansko učiteljsko društvo“.

* * *

Sedaj, ko se bliža dan shoda kranjskega učiteljstva, ki ga sklicuje „Deželno učiteljsko društvo“, vabimo vse somišljenike(ce), da prihite v Ljubljano v čim lepšem številu. Sedaj je treba glasno in slovesno povzdigniti glas proti nečuveni zlobnosti fanatičnih kranjskih klerikalcev, ki vsak dan nesramnejše žalijo v „Slovenec“ in po svojih shodih napredno učiteljstvo, ki je zaradi takega brezvestnega početja do skrajnosti razburjeno.

Ker je takoj drugi dan po shodu, dne 28. t. m., že šola, opozarjamo tovariše, da si na podlagi § 31. šolskega in nčnega reda izposlujejo pri krajnih šolskih svetih, oziroma pri vodstvih za ta dan dopust.

Pridite vsi!

Slovenski učitelji gredo s Koroškega.

Čigar šola — tega bodočnost. Dobro uvidevajoč, koliko resnice se nahaja v teh besedah, so si naši narodni nasprotniki na Koroškem — izrabljajoč svojo politično premoč — prikrojili ljudsko šolstvo po svojem okusu in v svoje namene, da jim danes izvršuje najimunitnejše germanizatorične posle na najpovoljniji način.

Da sedanja jezikovna uravnava takozvanih dvojezičnih t. j. ponemčevalnih šol nasprotuje vsem zahtevam in načelom pedagogike — to pač ne vznemirja ustvariteljev in zagovornikov sedanjega sistema. Da se docela prezira vzvišeni smoter, po zakonu stavljen narodnim šolam — kaj to mar onim, ki jim le-te služijo edino-le v izvestne namene?

Pravo čudo, da se najdejo učitelji, ki morajo delovati na označenih šolah. Koliko težkega dela, a kako majhen je resnični uspeh! Nobenega zadostila nimajo za trud, nobene vzpodbude! Poleg tega pa imaš še očitujočo zavest, da v dosego dozdevnih, ničevih uspehov dannadan grešiš zoper otroško narav, greniš otrokom mladost, jih duševno ugonabljaš.

In to vse se baje godi v znamenju napredka. Čudno, da še kdo sede na to lepilo. Kdor krati mladini pravico do solučne, vesele mladosti, ji jemlje prvi pogoj za zdravo, svobodno življensko naziranje, ki je zopet pogoj svobodnemu mišljenju, tedaj napredku.

In kdo si drzne tajiti, da oni duhomorni mehanizem, ki vlada na vseh šolah, katerim je prinčenje tujščine glavni smoter, ne uničuje že v kali množico lepih in veselih pojavov dozvetne otroške duše?

Zato na takšnih šolah ni mesto za pravega učitelja.

Na šolah, kjer se učitelj ne poslužuje v občevanju z otroki materinega jezika, v katerem je edino mogoče s pridom poučevati in z uspehom vzgojevati mladino, jo navajati k delavnemu umnemu in srečnemu življenju jo navduševati za one svetle vzore, ki ji naj bodo zvezde-vodilnice na življenja potih — na šolah, kjer se do dosadnosti premlevajo posamezni stavki iz raznih predmetov, kar bi naj nadomeščalo pridobitev realnega znanja: ondi se vzgajajo le površni in vihravi značaji, ondi ni mogoče zbuditi v gojencu onega vsestranskega zanimanja, ki je smoter vsemu pouku in pogoj nadaljnji naobrazbi, da, zamori se celo tam otrokom prirojena vedoželjnost, da preneha v njih ono prirodno stremljenje po pridobitvi novih vednosti, nove duševne hrane.

Prav nič se ne čudimo, da se spričo takih dejstev izseljujejo s Koroškega na Štajersko oni maloštevilni slovenski učitelji, ki so si ohranili svoj narodni ponos, a tudi kot učitelji po poklicu ne marajo žrtvovati svojega idealizma, nečejo izgubiti veselja do poklica ter končno postati iz učiteljev — vzgojiteljev pravi pravcati rokodelci, ki jim je šola edino molzna krava. Letos imamo zabeležiti že tri slučaje izselitve slovenskih učiteljev iz Korotana.

Tovariša Mencin in Koschier že delujeta na Štajerskem, a kakor smo pozvedeli iz časnikov, je šel za njima tudi tovariš Juri Lulek, dosedaj učitelj-vodja na Suhi, ki je premeščen kot učitelj v Makole.

Za koroške Slovence so to žalostna dejstva. Baš na Koroškem bi bilo narodno učiteljstvo največjega pomena. Toda danes je položaj slovenskega učitelja zaradi političnih in šolskih razmer naravnost neznosen. Ker ne najde delokroga ne v šoli ne zunaj šole ter je zaradi svojega mišljenja vedno izpostavljen insultam in raznim neprilikam, rajši da slovo nesrečni domovini.